

MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

KAMNITI MOST V ŠKOFJI LOKI

(Najstarejši ohranjeni most na Slovenskem, zgrajen v 14. stoletju)

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

Pobudnik razstave: mag. Vladimir Vilman, kustos TMS

Tehniški muzej Slovenije (znanj. dr. Barbara Juršič)

Plačnik: Ministrstvo za kulturo RS

Oblikovanje: Boris Radjenović

Lektura: Melita Silič

Natis in tehnična izvedba: Foto format d.o.o.

Gradnja mostov je kraljevska disciplina gradbeništva. (Fritz Leonhardt)

Mostovi niso zgolj navadne zgradbe iz kamna, klesala ali betona, ki premočajo neko reko. So rake, ki povezujejo obrežja in ljudi, so simbol življenja, ljubezni in prijateljstva. So kot price razprtih kri, ki že stoletja ponosno stoje nad reko in preko svojih krepih ramen prenašajo ljudi z ene obale na drugo.

(Ivo Andrić, Nobelov nagrajenec za književnost, 1961)

Foto: Duša Kilar

MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

DVIŽNI MOST, Piran (1578 – 1894)

Dvižni most čez mandrač v Piranu so postavili leta 1578. Gre za dve med seboj ločeni, samostojni in samonosni polovici mostne konstrukcije, zgrajeni na konzolni način. Polovici mostu se ne naslanjata ena na drugo zaradi prehoda plovil z visokimi jambori v mandrač. Most so porušili leta 1894 ob zasutju severnega dela mandrača, na mestu današnjega Tartrijevega trga.

Črna slika: Stanislav Štepec





LANTIERJEV MOST, Vipava (1669)

Kamnití most so zgradili iz repenskega sivga apnenca v obdobju med leti 1659 in 1669. Dolg je 14,55 m, širok za 2,65 m, na sredini pa meri 4,33 m. Ravné nosilne plošče in monolitni nosilni stebri mostu predstavljajo edinstven primer mostne gradnje v svetovnem merilu.

(Foto: Stanislav Horvat)

HUDIČEV MOST, Bohinj (1777)

Hudičev most je kamniti most čez Mostnico v bližini Stare Fužine, ki ga je dal leta 1777 zgraditi baron žiga Zois za lažje tovorjenje železove rude in lesnega ožjaja iz goratega zaledja do železarskega obrata. Most je zgrajen v enem loku iz klesanega kamna in se razteza nad prepadno sotesko potoka Mostnica v občini Bohinj.

Foto: Mostovi Slovenije



LITOŽELEZNI MOST, Ljubljana (1867)

30 metrov dolg most, ločne rešetkaste konstrukcije iz litega železa, so izdelali 1867 v Auerspergovih livarni na Dvoru. V teme loka so vgradili zglob, valjasti členek, ki omogoča manjše zasuke levega ali desnega mostnega loka, kar je bila v tedanjem času inovacija v svetovnem merilu. Pri gradnji je podjetje Gustava Tönniesa uporabilo beton, prvič na ozemlju današnje Slovenije.

©Foto: Miroslav Lubinski



KANDIJSKI MOST, Novo mesto (1898)

Kandijski most (tudi *Stari most*) je železni cestni most, ki povezuje staro mestno jedro Novega mesta s Kandijo. Most prečka reko Krko na spodnjem delu Glavnega trga. Zgrajen je bil leta 1898 le nekaj deset metrov od kraja, kjer je stal starejši leseni most, zgrajen leta 1600, ki so ga eno leto po odprtju železnega mostu porušili. Most je dolg 75 metrov in s svojo železno zakoličeno predalčno konstrukcijo sodi med redke in najstarejše tovrstne konstrukcije v Sloveniji.

Foto: Mladina / Obnova



ŽELEZNIŠKI VIADUKT, Borovnica (1856 - 1944)

Borovniški viadukt je že v času gradnje in še nekaj desetletij po njej veljal za največji zidan most v Evropi. Dolg je bil 561 m in visok 38 m. Dela na objektu so pričeli 1850 in končali 1856. zidan je bil v dveh nadstropjih. Slonele je na 24 stebrih iz klesanega kamna, ki so stali na lesenih pilotih, zabitih v vlnovata barjanska tla. Oboki so bili zgrajeni iz opeke. Pri gradnji je bilo porabljenih milijon kubičnih čevljev lomljenega kamna, pet milijonov opek in milijon kubičnih čevljev kvadrov. Uničen je bil med zaveznikom bombardiranjem leta 1944.

(SR - Kraljica Borovnica, Arhu 80)



ŽELEZNIŠKI MOST, Solkan (1905)

Solkanski most je 219,70 m dolg železniški ločni most čez Sočo pri Solkanu. Pone se 36 m nad srednjo gladino reke. Z osrednjim lokom s svetlobno odprtino 85 m je največji kamniti most na svetu. Zgradilo ga je dunajsko podjetje leta 1906. V veliki lok mostu so vgradili 4533 kamnitih blokov, težkih od 800 do 2100 kg. Med seboj so jih povezali s cementno malto iz cementa portland iz Splita in pranege peska iz reke Soče.



Foto: Ruppel

Družina Arhiv - Gosposv. - Harnau

ZMAJSKI MOST, Ljubljana (1901)

Zmajski most v Ljubljani so odprli 1901. Zgrajen je bil po novem, inovativnem sistemu gradnje železobetonskih mostov avstrijskega projektanta prof. Josefa Melana. Namesto železnih palic, vgrajenih v betonsko strukturo, je bil zgrajen na obetku iz železnih tramov, kar je omogočilo gradnjo brezčasne podporne strukture. Betonsko vozniče in pločnike so prvič v Sloveniji prekrili z asfaltom.



1901. Zmajski most v Ljubljani

STARI MOST, Maribor (1913)

Stari ali glavni most so gradili med letoma 1909 in 1913. Sertavljen je iz trah polnostenskih železnih lokov, ki so se čez nosilce sklopili s pomičnimi členki v gredi mostu in so bili vrtljivo nameščeni na obrežne stebre. Taka konstrukcija je bila uporabljena prvič. Most je dolg 274 m, od tega 122 m dejansko premošča Dravo, ostalo pa predstavljata zidani dovozni rampi, petločna na levem in triločna na desnem bregu. Vozilčna konstrukcija je široka 12 m.



(Foto: Jaka Kraljčič)

(Vir: Ministrstvo za kulture)

MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

LESENI POKRITI MOST, Sava pri Litiji (1935)

Leseni pokriti most premošča reko Savo pri železniški postaji Sava blizu Litije. Zgradili so ga leta 1935. Dolg je 90,5 m in širok 5 m. Mogočna lesena predelna konstrukcija leži na dveh betonskih stebrih skoraj 10 m nad reko Savo. Most ima streho, ki ščiti konstrukcijo pred vremenskimi vplivi. Vozišče je leseno. Obnovljen je bil v letih 1946, 1991 in 2020.

Foto: Džepi Arhitekt



MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

LESENI POKRITI MOST, Kranj (1938 – 1946)

Nacrtn lesenega mostu čez Kokro v Kranju je izdelal inženir Dimnik pred drugo svetovno vojno. Postavilo ga je tesarsko podjetje Kavka. V 85 m dolg in 4 m širok most s streho so vgradili 200 m³ lesa. Osvoritev mosta je bila 1938. Čez dve leti se je pričel postopno nagibati, zato so ga 1946 podrli.



Kranj - Novi most čez Kokro

MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

AVTOCESTNI MOST »HARFA«, Ljubljana (1999)

Projekt je izdelal Vukašin Ačanski, GRADIS Biro za projektiranje Maribor, izvajalec gradbenih del pa je bil GIZ, GRADIS. Po zasnovi je most monolitna, prednapeta armiranobetonska konstrukcija preko dveh poljv skupni dolžini 82,0 m in širini 37,82 m, ki je s kablji obešena na tri pилone. Arhitekt Peter Gabrijelčič je prispeval oblikovalsko rešitev, ki je omogočila debelino mostne plošče vsega 40 cm in tako odprla prostor ob reki za pešpot.



Foto: Miroslav Ljubec



Foto: Vladimir Vrhovc

MOSTOVII

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

VIADUKT, Črni kal (2004)

Lokacija: Avtocesta Ljubljana – Koper, Slovenija
Leto dokončanja: 2004
Avtorja: dr. h. c. Marjan Pipenbaher, univ. dipl. inž. grad.
prof. Janez Koželj, univ. dipl. inž. arh.
Projektant: Ponting d.o.o., Maribor
Izvajalec: Konzorcij SCT d.d., Primorje d.d.

Osnovne tehnične značilnosti
Dolžina: 1056 m
Širina: 2 x 13,3 m
Največji razpon: 140 m
Najvišji stebel: 85 m



MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

MOST BERUNA, Bovec (2007-2007)

Naziv objekta: Filmski most za Zgodbe iz Narnije
(Walt Disney Studios)
Lokacija: Soča, Bovec, Slovenija
Leto dokončanja: 2007
Avtor: dr. Viktor Markelj, univ. dipl. inž. grad
Projektant: Ponting d.o.o., Maribor
Izvajalec: Primorje d.d.

Osnovne tehnične značilnosti

Dolžina: 60 m
Širina: 7 m
Največji razpon: 7 m



(P. Ponting, 2007)



MOSTOVII

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

PUHOV MOST, Ptuj (2007)

Lokacija: Ptuj, Slovenija
Leto dokončanja: 2007
Avtorja: dr. Viktor Markelj, univ. dipl. inž. grad.
prof. mag. Peter Gabrijelčič, univ. dipl. inž. arh.
Projektant: Ponting d.o.o., Maribor
Izvajalec: Konzorcij SCT d.d., Porr d.o.o.

Osnovne tehnične značilnosti
Dolžina: 433 m
Širina: 18,7 m
Največji razpon: 100 m

(Foto: Matej Štanič)



MARINIČEV MOST, Škocjanske jame, 2010

Lokacija: Škocjanske jame, Slovenija
Leto dokončanja: 2010
Avtorja: dr. Viktor Markež, univ. dipl. inž. grad.
Rok Mlakar, univ. dipl. inž. grad.
Projektant: Ponting d.o.o., Maribor
Izvajalec: Konzorcij Primorje d.d., Kraški zidar d.d., Slovenija

Osnovne tehnične značilnosti
Dolžina: 30 m
Širina: 1,5 m
Največji razpon: 28 m

(Foto: Matej Čadež)

MOST NA ADI, Srbija (2012)

Lokacija: Sava, Beograd, Srbija
Leto dokončanja: 2012
Avtorja: dr. Viktor Markeš, univ. dipl. inž. grad., mag. Peter Gabrijelčič, univ. dipl. inž. arh.
Projektant: Ponting d.o.o., Maribor, LAP Stuttgart
Izvajalec: Konzorcij Porr AG Avstrija, SCT d.d. Slovenija, DSD GmbH Nemčija

Osnovne tehnične značilnosti	Dolžina: 965 m
	Širina: 45,2 m
	Največji razpon: 376 m
	Višina pilona: 200 m

Foto: Dragan Todorović



MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

MOST NISSIBI, Turčija (2015)

Lokacija:

Turčija, akumulacijsko jezero Atatürk,
reki Evfrat, avtocesta Adiyaman-Diyabakir
2015

Leto dokončanja:

Avtorji:

dr. h. c. Marjan Pipenbaher, univ. dipl. inž. grad.

Projektant:

Burak Kurtman, mag. inž. grad., Zeki Harputoglu, dipl. inž. grad.

Izvajalec:

Konzorcij Yuksel Proje, Ponting d.o.o. in Pipenbaher inženirji d.o.o.
Gülsan Holding, Turčija

Osnovne tehnične značilnosti

Dolžina:	610 m
Širina:	23,3 m
Največji razpon:	400 m
Višina pilonov:	96,8 m

©Foto: Dostler Architecture



MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI



DVIŽNI MOST, Poljska (2017)

Lokacija:	Gdansk, Poljska
Leto dokončanja:	2017
Avtorji:	dr. Viktor Markeš, univ. dipl. inž. grad., Rok Mlakar, univ. dipl. inž. grad., Dušan Rožič, univ. dipl. inž. grad., prof. mag. Peter Gabrijelečič, univ. dipl. inž. arh.
Projektant:	Konzorcij Ponting d.o.o., Bruto d.o.o., Arhitektura d.o.o., vsi Slovenija in Mosty Gdansk sp. z o.o., Gdansk, Poljska
Izvajalec:	INTERCOR Zawiercie, Poljska
Osnovne tehnične značilnosti:	Dolžina: 71 m Širina: 6 do 8 m Dvižni razpon: 40 m





ŽELEZNIŠKI VIADUKT, Izrael (2017)

Lokacija: Izrael,
nova hitra železniška proga Tel Aviv–Jeruzalem
Leto dokončanja: 2017
Avtor: dr. h. c. Marjan Pipenbaher, univ. dipl. inž. grad.
Projektant: Konzorcij Ponting d.o.o., Pipenbaher inženirji d.o.o.,
B. Mairantz CE Ltd
Izvajalec: Terre Armee Ltd., Izrael

Osnovne tehnične značilnosti: Dolžina: 975 m
Širina: 12,5 do 16,2 m
Največji razpon: 125 m



MOSTOVI

SLOVENSKI MOSTOVI DOMA IN V TUJINI

MOST PELJEŠAC, Hrvaška (2022)

Lokacija:
Leto dokončanja:
Avtorji:

Projektant:
Izvajalec:

Pelješac, Hrvaška
2022
dr. h. c. Marjan Pipenbaher, univ. dipl. inž. grad.,
prof. dr. sc. Jure Radič, univ. dipl. inž. grad.
Konzorcij Pipenbaher inženirji d.o.o., Ponting d.o.o. in
China Road and Bridge Corporation (CRBC)

Osnovne tehnične značilnosti

Dolžina: 2404 m
Širina: 22,5 m
Največji razpon: 285 m
Višina pilonov: 82,5 do 98 m
Globina temeljenja: do 124 m

(Dr. Ponting d.o.o.)

